

KINH TẾ HỌC VĨ MÔ
Lý thuyết và Thảo luận Chính sách
02/11/2020 – 26/01/2021

Đề cương môn học

Nhóm giảng viên

Giảng viên chính: Lê Thái Hà (ha.le@fulbright.edu.vn)
Đỗ Thiên Anh Tuấn (tuân.do@fulbright.edu.vn)
Trợ giảng: Chu Đức Mạnh (mpp19.manhchu@alumni.fulbright.edu.vn)

Giờ học

Thứ Hai, thứ Tư, thứ Sáu: 8:30 – 10:00AM

Giờ trực văn phòng

	Thứ Hai	Thứ Ba	Thứ Tư	Thứ Năm	Thứ Sáu
Lê Thái Hà		15:00-16:30		15:00-16:30	
Đỗ Thiên Anh Tuấn	8:00-8:30	8:00-8:30	8:00-8:30	8:00-8:30	8:00-8:30
Chu Đức Mạnh	13:30-15:00		13:30-15:00		

Ghi chú: Học viên có thể đề nghị gặp giảng viên vào thời gian khác phù hợp hơn.

Mục tiêu

Môn Kinh tế vĩ mô – Lý thuyết và Thảo luận Chính sách được thiết kế nhằm cung cấp kiến thức cơ bản, kỹ năng đánh giá và phân tích các chính sách kinh tế vĩ mô; qua đó nâng cao mức độ hiểu biết của học viên đối với quá trình xây dựng, thực thi các chính sách kinh tế vĩ mô ở Việt Nam và các nước trên thế giới, trong đó tập trung vào các nước đang phát triển. Bên cạnh đó, môn học này còn đóng vai trò là nền tảng kiến thức cho việc phân tích các vấn đề liên quan trong các môn học thuộc chuyên ngành Chính sách công sau này.

Đây là chương trình chuyên sâu về Chính sách công, do vậy các nội dung về phân tích kinh tế, giải thích các vấn đề thực tiễn, và đánh giá tác động của các chính sách kinh tế vĩ mô sẽ được đặc biệt chú trọng. Bên cạnh việc cung cấp các khái niệm và định nghĩa, phân tích một số trường phái kinh tế học và giới thiệu các mô hình kinh tế vĩ mô, môn còn tập trung phân tích dựa trên các tình huống nghiên cứu thực tế của Việt Nam và một số nước trên thế giới.

Mô tả môn học

Kinh tế học vĩ mô là môn học nghiên cứu nền kinh tế trên bình diện tổng thể, bao gồm việc mô tả, đo lường và phân tích các chỉ báo kinh tế vĩ mô như tổng sản phẩm quốc nội, giá cả và lạm phát, việc làm và thất nghiệp, tổng tiêu dùng, đầu tư, chi tiêu của chính phủ và thuế, cung cầu tiền, lãi suất, thâm hụt/thặng dư thương mại, cán cân thanh toán, tỷ giá hối đoái và nhiều vấn đề vĩ mô khác. Việc sử dụng các mô hình kinh tế vĩ mô đơn giản sẽ giúp chúng ta giải thích một cách chặt chẽ và khoa học mối quan hệ giữa các chỉ báo này. Bên cạnh đó, chúng ta cũng sẽ nghiên cứu trạng thái của nền kinh tế trong dài hạn, tăng trưởng kinh tế trong rất dài hạn, và cuối cùng là nghiên cứu những biến động kinh tế trong ngắn hạn. Như đã đề cập ở phần mục tiêu, các bình luận về chính sách và một phần của Kinh tế vĩ mô quốc tế sẽ được giới thiệu sau khi chúng ta có được toàn bộ bức tranh của môn học.

Ví dụ chúng ta sẽ nghiên cứu mô hình bốn khu vực cơ bản bao gồm: (1) Sản xuất, (2) Ngân sách nhà nước, (3) Tiền tệ, và (4) Nước ngoài. Qua đó, những kết nối nhất quán giữa các mục tiêu, công cụ chính sách và sự liên hệ giữa các chỉ báo tổng thể sẽ được thể hiện thông qua tác động của các công cụ chính sách cũng như những thay đổi có tính ngoại sinh. Khu vực sản xuất xem xét việc xác định các chỉ báo hạch toán tài khoản quốc gia, cụ thể là GDP, việc làm, lạm phát, tổng cung và tổng cầu...; khu vực ngân sách phân tích chính sách tài khóa liên quan đến thu, chi ngân sách, tài trợ/chuyển giao và vay nợ của chính phủ; khu vực tiền tệ bàn về những công cụ kiểm soát tiền tệ trực tiếp và gián tiếp với vai trò quan trọng của ngân hàng trung ương; và khu vực nước ngoài sẽ phân tích các giao dịch hàng hoá và dịch vụ xuyên biên giới, giao dịch vốn, nợ với thế giới và các chính sách tỷ giá hối đoái.

Hiểu biết và phân tích đúng đắn các vấn đề kinh tế vĩ mô ngày càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết đối với các nhà hoạch định chính sách. Chúng bao gồm các liên hệ mang tính toàn cầu và khu vực chứ không chỉ giới hạn trong phạm vi hạn hẹp của một nền kinh tế riêng lẻ, và đóng vai trò quan trọng trong đời sống của các cá nhân, doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước, các quá trình chính trị và quan hệ quốc tế. Nhiều cập nhật về tình hình kinh tế quốc tế, khu vực và những vấn đề tranh luận kinh tế vĩ mô sẽ được đưa vào nội dung bài giảng và tình huống thảo luận.

Môn học được thiết kế với giả định là học viên đã học qua Kinh tế học vi mô và Kinh tế học vĩ mô cơ bản (những học viên muốn trau dồi thêm kiến thức kinh tế học vĩ mô cơ bản nên tham khảo cuốn “Kinh tế học vĩ mô” (Principles of Macroeconomics) của Mankiw). Với những học viên chưa học qua các môn kinh tế học vĩ mô và vi mô cơ bản, các buổi ôn tập cuối tuần vừa giúp học viên nắm rõ hơn nội dung bài học trong tuần, đồng thời hỗ trợ học viên nắm được các khái niệm cơ bản của kinh tế học. Tuy nhiên, các nội dung của môn học sẽ không quá nâng cao theo dạng lý thuyết hay hàn lâm, thay vào đó sẽ hướng trọng tâm vào các nền tảng cơ bản và vận dụng cho việc phân tích thực tiễn nhằm phục vụ cho mục tiêu phân tích chính sách theo chương trình đào tạo được thiết kế dành cho lĩnh vực Chính sách công.

Đánh giá: Điểm, bài tập, kiểm tra và những vấn đề liên quan

Học viên được yêu cầu tham dự đầy đủ các buổi học, đọc kỹ tài liệu trước khi lên lớp, tích cực

tham gia thảo luận trong và ngoài lớp học, hoàn thành tất cả những bài tập được giao đúng hạn, và tham gia đầy đủ các kỳ kiểm tra.

Các học viên được đặc biệt khuyến khích đến gặp giảng viên trong giờ trực văn phòng và ban giảng viên xem việc này như một kênh để đánh giá tính năng động và chủ động của học viên trong học tập.

Ngoài ra, việc đọc tài liệu (đối với tài liệu bắt buộc phải đọc) cũng là yêu cầu bắt buộc trước khi đến lớp (giống như yêu cầu tham dự lớp và hoàn thành các bài tập, bài kiểm tra). Để khuyến khích điều này, ban giảng viên sẽ tính 10% tổng điểm môn học cho sự chuyên cần của học viên, bao gồm việc gặp và thảo luận với giảng viên trong giờ trực văn phòng và đọc các tài liệu.

Điểm số: Điểm của môn học sẽ được tính theo trọng số sau đây:

• Bài tập/bài viết chính sách:	30%
• Tham dự lớp, tham gia thảo luận trên lớp:	10%
• Sự chuyên cần (gặp giảng viên giờ trực văn phòng, đọc tài liệu):	10%
• Kiểm tra giữa kỳ:	20%
• Kiểm tra cuối kỳ:	30%

Bài tập, bài kiểm tra

Sẽ có tất cả 6 bài tập/bài viết chính sách và 2 bài kiểm tra. Các bài tập/bài viết chính sách sẽ được phát theo lịch và nộp lại đúng hạn trước **8 giờ 20** sáng ngày nộp bài. Việc nộp bài trễ sẽ không được chấp nhận và nhận điểm 0 cho toàn bài (nhưng vẫn phải nộp bài cho ban giảng viên sau đó). Mục tiêu của bài tập/bài viết chính sách là giúp học viên hiểu sâu hơn tài liệu được đề cập trên lớp và những bài đọc trong sách giáo khoa chính thức thông qua các câu hỏi có tính hệ thống và vấn đề cần giải quyết liên quan đến thực tế.

Học viên được khuyến khích làm việc theo nhóm trong quá trình học tập cũng như trong việc thực hiện các bài tập. Tuy nhiên, **mỗi cá nhân phải tự viết câu trả lời và nộp bài tập của riêng mình.**

Lưu ý: Học viên cần tìm hiểu các quy định liên quan đến việc đạo văn, các hình thức sao chép, quy tắc trích dẫn... để không bị xem là vi phạm quy chế. Đối với những trường hợp không rõ, học viên nên ***gặp và trao đổi với giảng viên*** để biết những trường hợp nào được phép hay không được phép. Học viên cần đọc thật kỹ **Cẩm nang học viên** để hiểu rõ hơn về chính sách của Trường.

	Ngày phát	Ngày nộp	Ngày kiểm tra
Bài tập 1	02/11/2020	16/11	
Bài tập 2	16/11	27/11	
Bài tập 3	27/11	04/12	
Thi giữa kỳ			07/12/2020
Bài tập 4	14/12	28/12	

Bài tập 5	28/12	08/01/2021
Bài tập 6	08/01/2021	22/01/2021
Thi cuối kỳ		26/01/2021

Tài liệu

Tất cả những bài đọc bắt buộc được liệt kê cụ thể trong lịch học và nội dung chi tiết đính kèm trong đề cương này. Khi cần thiết, bộ môn sẽ bổ sung và cập nhật các bài đọc khác.

Tài liệu chính

N. Gregory Mankiw, *Macroeconomics*. Worth Publishers, Tenth Edition, 2019. (viết tắt là **Mankiw 2019**)

Olivier Blanchard (2017), *Macroeconomics*. Pearson, Seventh Edition, 2016. (**Blanchard 2017**).

David A. Moss, *A Concise Guide to Macroeconomics – What Managers, Executives, and Students Need to Know*. Harvard Business School Press, 2014. Second Edition. (**Moss 2014**).

Paul Krugman and Robin Wells, *Macroeconomics*, Fifth Edition, 2018. (**Krugman and Wells 2018**).

Châu Văn Thành (2017), *Những câu chuyện ngắn về kinh tế vĩ mô - Tập 1*, NXB ĐHQG TP.HCM. (**CVT 2017**).

Tài liệu tham khảo khác

World Bank (2020), *Global Economic Prospects*, June 2020.

World Bank (2020), *Điểm lại: Trạng thái bình thường mới ở Việt Nam sẽ ra sao? Tác động kinh tế của Covid-19*, Tháng 7 2020.

IMF (2020), *World Economic Outlook*, October 2020.

IMF (2020), *Vietnam's Success in Containing Covid-19 Offers Roadmap for Other Developing Countries*, June 2020.

IMF (2019), *Vietnam 2019 Article IV Consultation*, July 2019.

IMF (2018), *Vietnam Potential Output Estimates*. IMF Report No. 18/216, July 2018.

MPI (2020), *Báo cáo KT-XH 2016-2020 và năm 2020*.

Kinh tế học vĩ mô - Cấu trúc chương trình

(i) Tổng quan

1. Giới thiệu kinh tế học vĩ mô
2. Hạch toán nền kinh tế
3. Đo lường các hoạt động kinh tế và các chỉ báo kinh tế

(ii) Nền kinh tế trong ngắn hạn và chu kỳ kinh tế

1. Giới thiệu về chu kỳ kinh tế
2. Thị trường hàng hóa và khu vực sản xuất
3. Chính sách tài khóa và chính sách tài khóa ở các thị trường mới nổi và đang phát triển
4. Thị trường tiền tệ và hệ thống tài chính
5. Chính sách tiền tệ và chính sách tiền tệ ở các thị trường mới nổi và đang phát triển
6. Lạm phát, tăng trưởng và thất nghiệp: đường Phillips và định luật Okun
7. Cân bằng thị trường hàng hóa và tiền tệ: Mô hình IS-LM
8. Cân bằng tất cả các thị trường: Mô hình AS-AD
9. Phối hợp chính sách tài khóa và chính sách tiền tệ

(iii) Nền kinh tế mở với tác động của thương mại và dòng vốn

1. Hạch toán cán cân thanh toán
2. Cán cân thương mại và ngang bằng sức mua
3. Dòng vốn và ngang bằng lãi suất
4. Bộ ba bất khả thi và chính sách vô hiệu hóa
5. Mô hình Mundell – Flemming và lựa chọn cơ chế tỷ giá hối đoái
6. Khủng hoảng kinh tế và bài học

(iv) Nền kinh tế trong dài hạn: nguồn gốc của phát triển và thu nhập

1. Mô hình tăng trưởng tân cổ điển: Vai trò của tích lũy vốn
2. Mô hình tăng trưởng nội sinh: Vai trò của tiến bộ công nghệ

(v) Thảo luận sâu các vấn đề kinh tế vĩ mô của Việt Nam

1. Kinh tế Việt Nam: Những vấn đề ngắn hạn
2. Kinh tế Việt Nam: Những vấn đề dài hạn

Lịch học và bài đọc* chi tiết

* Trong trường hợp có nhiều hơn 2 bài đọc thì hai bài đọc đầu tiên là bắt buộc.

PHẦN I – TỔNG QUAN

TUẦN 2 – HẠCH TOÁN NỀN KINH TẾ

THỨ HAI, 02/11/2020

Bài giảng 1: Giới thiệu kinh tế học vĩ mô

Bài đọc:

- Mankiw 2019, Chương 1. ok
- Moss 2014, Chương 1. p15-34

Phát bài tập 1

THỨ TƯ, 04/11

Bài giảng 2: Hạch toán nền kinh tế

Bài đọc:

- Mankiw 2019, Chương 2 & 3.
- Moss 2014, Chương 1.

THỨ SÁU, 06/11

Ôn tập 1

TUẦN 3 - ĐO LƯỜNG CÁC HOẠT ĐỘNG KINH TẾ

THỨ HAI, 09/11

Bài giảng 3: Đo lường các hoạt động kinh tế và các chỉ báo kinh tế

Bài đọc:

- Mankiw 2019, Chương 2 & 3.
- Blanchard 2017, Chương 2.

PHẦN II – NỀN KINH TẾ TRONG NGẮN HẠN VÀ CHU KỲ KINH TẾ

THỨ TƯ, 11/11

Bài giảng 4: Giới thiệu về chu kỳ kinh tế

Bài đọc:

- Mankiw 2019, Chương 10 & 15.
- Krugman and Wells 2018, Chương 7. 258-282

THỨ SÁU, 13/11

Ôn tập 2

TUẦN 4 – THỊ TRƯỜNG HÀNG HÓA VÀ CHÍNH SÁCH TÀI KHÓA

THỨ HAI, 16/11

Bài giảng 5: Thị trường hàng hóa và khu vực sản xuất

Bài đọc:

- Mankiw 2019, Chương 3.
- Blanchard 2017, Chương 3.
- Đỗ Thiên Anh Tuấn 2011, Giám lãi suất phải từ chính sách tài khóa.

Nộp bài tập 1/Phát bài tập 2

THỨ TƯ, 18/11

Bài giảng 6: Chính sách tài khóa ở các thị trường mới nổi và đang phát triển

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 16 & 17.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 13. 468-501*
- *Blanchard 2017, Chương 22.*

THỨ SÁU, 20/11

Ôn tập 3

TUẦN 5 – THỊ TRƯỜNG TIỀN TỆ VÀ CHÍNH SÁCH TIỀN TỆ

THỨ HAI, 23/11

Bài giảng 7: Thị trường tiền tệ và hệ thống tài chính

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 18.*
- *Moss 2014, Chương 2 & 5. P35-60, p85-96*
- *Blanchard 2017, Chương 4.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 14. 503-541*

THỨ TƯ, 25/11

Bài giảng 8: Chính sách tiền tệ ở các thị trường mới nổi và đang phát triển

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 4.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 15. 542-573*
- *Blanchard 2017, Chương 23.*

THỨ SÁU, 27/11

Ôn tập 4

Nộp bài tập 2/Phát bài tập 3

TUẦN 6 – LẠM PHÁT, TĂNG TRƯỞNG VÀ MÔ HÌNH IS-LM

THỨ HAI, 30/11

Bài giảng 9: Lạm phát, tăng trưởng, thất nghiệp: đường Phillips và định luật Okun

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 14.*
- *Blanchard 2017, Chương 8.*

THỨ TƯ, 02/12

Bài giảng 10: Cân bằng thị trường hàng hóa và tiền tệ: Mô hình IS-LM

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 11 & 12.*
- *Blanchard 2017, Chương 5 & 6.*

THỨ SÁU, 04/12

Ôn tập 5: Ôn tập giữa kỳ

Nộp bài tập 3

TUẦN 7 – THI GIỮA KỲ

THỨ HAI, 07/12

TUẦN 8 – MÔ HÌNH AS-AD VÀ PHỐI HỢP CHÍNH SÁCH KINH TẾ

THỨ HAI, 14/12

Bài giảng 11: Cân bằng tất cả các thị trường: Mô hình AS-AD

Bài đọc:

- *Mankiw 2015, Chương 10.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 12. 428-466*

Phát bài tập 4

THỨ TƯ, 16/12

Bài giảng 12: Phối hợp chính sách tài khóa và chính sách tiền tệ

Bài đọc:

- *Mankiw 2015, Chương 11, 12, 13.*
- *Worrell 2000, Monetary and Fiscal Coordination in Small Open Economies. IMF WP/00/56.*
- *Đỗ Thiên Anh Tuấn 2010, Cần sự dứt khoát trong điều hành chính sách tiền tệ.*
- *Đỗ Thiên Anh Tuấn 2011, Giảm lãi suất phải từ chính sách tài khóa.*

THỨ SÁU, 18/12

Ôn tập 6

PHẦN III – NỀN KINH TẾ MỞ

TUẦN 9 – HẠCH TOÁN CÁN CÂN THANH TOÁN

THỨ HAI, 21/12

Bài giảng 13: Hạch toán cán cân thanh toán

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 6.*
- *Moss 2014, Chương 6.*

THỨ TƯ, 23/12

Bài giảng 14: Cán cân thương mại và ngang bằng sức mua

Bài đọc:

- *Moss 2014, Chương 7.*
- *Krugman, Obstfeld, and Melitz 2015, International Economics: Theory and Policy, 10th edition, Chương 13 & 16.*

TUẦN 10 – DÒNG VỐN, BỘ BA BẤT KHẢ THI VÀ CHÍNH SÁCH VÔ HIỆU HÓA

THỨ HAI, 28/12

Bài giảng 15: Dòng vốn và ngang bằng lãi suất

Bài đọc:

- *Ocampo, Rada and Taylor 2009, Chương 5 – 7.*

- **Krugman, Obstfeld, and Melitz 2015**, *International Economics: Theory and Policy*, 10th edition, Chương 15.
- **Đỗ Thiên Anh Tuấn 2010**, *Tỷ giá giảm: Lợi hại từ các góc nhìn*.
Nộp bài tập 4/Phát bài tập 5

THỨ TƯ, 30/12

Bài giảng 16: Bộ ba bất khả thi và chính sách vô hiệu hóa

Bài đọc:

- **Krugman, Obstfeld, and Melitz 2015**, *International Economics: Theory and Policy*, 10th edition, Chương 18.
- **IMF 2016**, *ASEAN 5 Cluster Report – Evolution of Monetary Policy Framework*. IMF Country Report No. 16/176.
- **Benes et al. 2013**, *Modeling Sterilized Interventions and Balance Sheet Effects of Monetary Policy in a New Keynesian Framework*. IMF WP/13/11.

TUẦN 11 – TỪ MÔ HÌNH TÂN CỔ ĐIỂN ĐẾN TĂNG TRƯỞNG NỘI SINH

THỨ HAI, 04/01/2021

Bài giảng 17: Mô hình Mundell – Flemming và lựa chọn cơ chế tỷ giá hối đoái

Bài đọc:

- **Mankiw 2019**, *Chương 13*.
- **Moss 2014**, *Chương 7*.
- **Blanchard 2017**, *Chương 19 & 20*.
- **Đỗ Thiên Anh Tuấn 2009**, *Chi phí cho việc duy trì cơ chế tỷ giá hiện nay*.

THỨ TƯ, 06/01/2021

Bài giảng 18: Khủng hoảng kinh tế và bài học

Bài đọc:

- **Mankiw 2019**, *Chương 12, 13 & 18*.
- **Wenjie Chen et al 2019**, *The Global Economic Recovery 10 Years After 2008 Financial Crisis*, IMF WP/19/83.
- **Krugman, Obstfeld, and Melitz 2015**, *International Economics: Theory and Policy*, 10th edition, Chương 22.

THỨ SÁU, 08/01/2021

Ôn tập 7

Nộp bài tập 5/Phát bài tập 6

PHẦN IV – NỀN KINH TẾ TRONG DÀI HẠN: NGUỒN GỐC THU NHẬP

TUẦN 12 – TĂNG TRƯỞNG VÀ BẤT ỔN VĨ MÔ

THỨ HAI, 11/01/2021

Bài giảng 19: Mô hình tăng trưởng tân cổ điển: Vai trò tích lũy vốn

Bài đọc:

- **Mankiw 2019**, *Chương 8*.
- **Blanchard 2017**, *Chương 10 & 11*.

THỨ TƯ, 13/01/2021

Bài giảng 20: Mô hình tăng trưởng nội sinh: Vai trò của tiến bộ công nghệ

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 9.*
- *Blanchard 2017, Chương 12 & 13.*

THỨ SÁU, 15/01/2021

Ôn tập 8

PHẦN V – CÁC VẤN ĐỀ KINH TẾ VĨ MÔ CỦA VIỆT NAM

TUẦN 13 – TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ VÀ BẤT ỔN VĨ MÔ

THỨ HAI, 18/01/2021

Bài giảng 21: Kinh tế Việt Nam: Những vấn đề ngắn hạn

Bài đọc:

- *IMF 2020, Báo cáo Triển vọng Kinh tế Thế giới, tháng 10-2020.*
- *MPI 2020, Báo cáo KTXH 2020.*
- *Đỗ Thiên Anh Tuấn 2020, Kinh tế Việt Nam 2016 - 2020: Để thành quả tăng trưởng không còn là lâu dài cát.*
- *World Bank (2020), Điểm lại: Trạng thái bình thường mới ở Việt Nam sẽ ra sao? Tác động kinh tế của Covid-19.*

THỨ TƯ, 20/01/2021

Bài giảng 22: Kinh tế Việt Nam: Những vấn đề dài hạn

Bài đọc:

- *VELP 2015, Cải cách thể chế: từ tầm nhìn đến thực tiễn.*
- *VELP 2013, Khơi thông những nút thắt thể chế để phục hồi tăng trưởng.*
- *MPI 2020, Báo cáo KTXH 2016-2020.*

THỨ SÁU, 22/01/2021

Ôn tập 9: Ôn tập cuối kỳ

Nộp bài tập 6

TUẦN 14 – THI CUỐI KỲ

THỨ BA, 26/01/2021